

RENDESZETI ÉS KÖZSZOLGÁLATI ISMERETEK

emelt szintű szóbeli érettségi vizsga témakörei

I. Intézkedések, fellépések és a szolgálatellátás alapjai

1. Rendvédelmi szervek alapismerete

a rendvédelmi szervek irányításuk szerinti csoportosítása, helyük, szerepük a rendvédelmi szervek rendszerében és a működésüket meghatározó normák

a rendvédelmi szervek, és a hozzájuk kapcsolódó alapfogalmak

Magyarországon működő rendvédelmi szervek, ezek tagozódása, működésük felügyelete, irányításuk

a rendőrség részletes feladatai, működése, szervezeti felépítése

a katasztrófavédelem részletes feladatai, működése, szervezeti felépítése

a büntetés-végrehajtás részletes feladatai, felépítésük és működésük rendje

a rendvédelmi szervek közötti együttműködés, kapcsolattartás, a civil kontroll megvalósulása

2. A rendvédelmi szervek intézkedéseinek elhelyezése a közigazgatási jogalkalmazás rendszerében

a rendőri, a katasztrófavédelmi és a büntetés-végrehajtási intézkedések és eljárások alapjai

a biztonság fogalma, Magyarország biztonsági stratégiájának bemutatása

3. Általános szolgálati ismeretek

a rendvédelmi szerveknél érvényes adat-, titokvédelmi, titoktartási és ügykezelési szabályok

a rendvédelmi szerv hivatásos tagjává válás feltételei, járandóságok, a juttatások, az elvárások

a rendvédelmi szervek beosztási és előmeneteli rendszere, valamint az előmeneteli lehetőségek, az érdemek elismerése

4. A szolgálatellátás általános szabályai

a rendvédelmi szervek tagjainak jogai és az elvárások a rendvédelmi szervek tagjaival szemben, a fegyelmi felelősségre vonás szabályai, a szolgálati viszony megszűnésének esetei

a rendvédelmi szerven belüli hierarchia érvényesülése az előljáró, alárendelt, feljebbvaló viszonylatában a parancs, utasítás érvényesülése során, a parancs megtagadásának szabályozása

az alaki, megjelenési-öltözködési szabályok, magatartási elvárások, az egyenruha viselésének szabályai

5. Rendőri szolgálati ismeretek

a szolgálati fellépés tartalmi követelményei, a rendőri intézkedések fajtái, csoportosítása, a jogszerű és szakszerű rendőri intézkedés alapjai, a velük szemben támasztott követelmények, alapelvek

a rendőri intézkedési kötelezettség, a rendőri intézkedés akadályainak elhárításának, a segítség és eszközök igénybevételenek szabályai

a rendőri intézkedések közös elvei, szabályai és követelményei, valamint a szolgálatok átadásának-átvételének és a beszámoltatás szabályai

6. Tűzoltó és tűzmelegelőzési alapismeretek

az égéselméleti, oltóanyag, tűzoltási és műszaki mentési feladatok

a tűzoltási és műszaki mentési tevékenység vezetésének lényege

a tűzmelegelőzés helye és szerepe, a személyek biztonságát szolgáló és a tűzoltás alapvető feltételeit biztosító szabályok rendszere

a tűzoltó anyagok, azok jellemzői és alkalmazásuk

7. Büntetésvégrehajtási nevelési alapismeretek

a büntetésvégrehajtási nevelés fogalma, célja, történeti fejlődése, változásai

a börtön sajátos környezete, a börtönélet deprivációi, a büntetés-végrehajtási szervezet állománya

a büntetésvégrehajtás intézményeinek típusai, nevelési lehetőségeik, a büntetés-végrehajtási szervezet reintegrációs tevékenységének rendszere

8. Közlekedési alapismeretek

a közlekedési fogalmak, jogszabályi alapok, a jelzőtáblák csoportosítása, tartalmuk

a járművezetés személyi feltételei, a járművezetők legfőbb kötelességei

a rendőr karjelzései, megkülönböztető jelzéseket használó járművekre vonatkozó szabályok

9. Polgári védelmi és iparbiztonsági, tűzés katasztrófavédelmi hatósági alapismeretek

a katasztrófák elleni védekezés lehetőségei és a katasztrófavédelem hazai jellemzői

a katasztrófák csoportosítása és jellemzése

a katasztrófavédelem helyreállítási és újjáépítési feladatai, a polgári védelem alapjai és feladatai

az iparbiztonság alapjai, az iparbiztonsági hatósági eljárások fajtái, hatásköri és illetékességi szabályai, a veszélyes anyagok szállításának alapvető szabályai

10. Határrendészeti ismeretek

a határrendészeti szolgálati ág fejlődése, helye, szerepe és feladatrendszere a rendőrség szervezetében

az államhatárral kapcsolatos alapfogalmak és a határrendészeti feladatokat meghatározó főbb jogi szabályozók

a határforgalom-ellenőrzés és az államhatár őrzése közötti kapcsolat és eltérés

a határellenőrzéssel, a határrend fenntartásával, a mélységi ellenőrzéssel kapcsolatos feladatok ellátásának rendje

az idegenrendészeti intézkedések és eljárások rendje

a határrendészeti feladatok megváltozása az európai uniós csatlakozás és a schengeni taggá válás következtében

a határbiztonsági rendszer felépítése

11. Katasztrófavédelmi műszaki alapismeretek

a katasztrófavédelem eszközei, felszerelései

a tűzoltó szakfelszerelések

a tűzoltó fecskendőkkel, készülékekkel kapcsolatos alapfogalmak, jellemzők

a katasztrófavédelemnél használt egyéb felszerelések általános jellemzése

II. Jogszabályi és egyéb szabályzó előírások

1. Jogi alapismeretek

a jog kialakulása

a jogi normák helye, szerepe, az erkölcs és a jogi normák viszonya, a jogszabályok hierarchiája, a jogalkotás menete, érvényességük és hatályuk szabályozása

a jogalkotás jellemzői, fajtái, szervei, szakaszai, folyamata

2. Állam-, alkotmány- és nemzetközi jogi alapismeretek

a magyar Alaptörvény keletkezése és létrejötte, helye, szerepe, rendeltetése, az alkotmányossági elvek; hazánk és az EU kapcsolata, a diplomáciai mentesség lényege

az emberi (állampolgári) jogoknak a rendvédelmi szerveknél történő, majd a rendőri intézkedés során történő érvényesülése

3. Büntetőjog általános rész

a bűncselekmény fogalma, a fogalmi elemek, az elkövetők köre, valamint a bűncselekmény megvalósulási szakaszai, továbbá a Btk. szerkezete, hatálya, a szankciórendszere

az általános törvényi tényállás szerkezete, elemeinek ismertetése

4. Büntetőjog különös rész

a rendőrség hatáskörébe tartozó leggyakoribb bűncselekmények lényegi jegyei (kiemelten a közrend elleni, valamint az élet elleni, az államigazgatás, az igazságszolgáltatás és a közélet tisztasága elleni bűncselekményeket)

az emberölés elhatárolása az erős felindulásban elkövetett emberöléstől, a lopás elhatárolása a rablástól a törvényi tényállások elemzésével, a jogtalan támadás, a jogos védelem és a végszükség jellemzői

5. Szabálysértési alapismeretek

a szabálysértés fogalma, a szabálysértési felelősség megállapításának elemei, az elkövetők köre, a kényszerintézkedések

a szabálysértési felelősséget kizáró és megszüntető okok, a szabálysértési eljárás szakaszai, általános szabályai, a jogorvoslati lehetőségek és a szabálysértési nyilvántartási rendszer

6. Szabálysértési ismeretek: a helyszíni bírságra és egyes szabálysértésekre vonatkozó ismeretek

a helyszíni bírságotra vonatkozó szabályok és alkalmazási feltételeik, a bírság kiszabása során kitöltendő dokumentáció elemei, szabályai, a kiszabható helyszíni bírság összege

a leggyakrabban előforduló szabálysértések, az alkalmazható szankciók, a szankció kiszabására jogosult szervek, az elzárással is sújtható szabálysértések, a tulajdon elleni és a közlekedési szabálysértések és jogkövetkezményeik

7. Büntetőeljárás és büntetésvégrehajtási jogi alapismeretek

a büntetőeljárás jog rendeltetése, az alapvető rendelkezéseiben megfogalmazott alapelvek, a büntetőeljárás szakaszai, a büntetőeljárás és a nyomozás viszonya

az eljárásban résztvevő hatóságok, személyek, a bizonyítás eszközei, a szabadságvesztés-büntetés, a büntetés- végrehajtás intézmény típusai

III. A rendvédelmi szervek tevékenysége során alkalmazható eszközök

1. A kényszerítő eszközök

a kényszerítő eszközök jellemzése, szakszerű és jogszerű alkalmazásuk kritériumainak bemutatása az alapelvek ismertetésével

a rendőrség által alkalmazható kényszerítő eszközök, azok alkalmazásának jogszabályi alapjai, valamint alkalmazásuk az arányosság elvének betartásával

a büntetésvégrehajtásnál alkalmazható kényszerítő eszközök

a kényszerítő eszközök alkalmazásával szembeni követelmények

2. Fizikai erőnlét fejlesztése

az egészséges életmód elvei, a rendszeres testedzés emberi szervezetre gyakorolt hatásai, a rendszeres és egészséges táplálkozás szerepe a fizikai teljesítőképesség fokozásában

az emberi test sérülékeny, érzékeny pontjai, az önvédelem-közelharc lényege, lehetőségei, a pszichológiai, anatómiai jellemzői, az emberi testre irányuló főbb támadások elleni védekezések módszerei, azoknak az emberi szervezetre gyakorolt hatásai

3. Alaki mozgások gyakorlása

a rendvédelmi szervek tevékenysége során alkalmazandó alaki szabályok, alakzatok, mozgásmódok és a lehetséges vezényszavak

a tiszteletadás formái, valamint a fordulatok állóhelyben

4. Lövészeti alapismeretek - a kiskaliberű tűzfegyverek

a lőfegyverek fogalma, csoportosítása, a légfegyver működési mechanizmusa, a lőfegyverekkel összefüggő ballisztikai alapfogalmak, azok összefüggései

az egylövetű, az ismétlő rendszerű kispuska és a félautomata rendszerű kiskaliberű tűzfegyverek fő részei, jellemző műszaki adatai és működése, a tűzfegyvereknél alkalmazott célzástechnikai elemek, a használatos célzó berendezések, valamint a célzás, a pontos lövés leadását segítő eszközök

a lőfegyverek használatával kapcsolatos biztonsági rendszabályok és a pontos célzás, lövés kiváltás lehetősége, a lögyakorlatok végrehajtásának általános menete, a lögyakorlatokon elhangzó vezényszavak, a lőtér biztonsági előírásai

5. Szociológiai alapismeretek

a szociológia fogalma és tárgya, a szocializáció folyamata az egyén és a környezet viszonylatában, a társadalmi problémák, erőszak, előítélet, diszkrimináció, szegénység, munkanélküliség problémái a rendvédelmi szervek munkája során

a társadalom és az egyén viszonyának jellemzői, a kisebbségi problémák, konfliktusok, mindezek megelőzésének, kezelésének lehetőségei, módszerei

6. Pszichológiai alapismeretek

a pszichológia fogalma, alapfeladatai, a lélektan ágazatai

a pszichológia helye és szerepe a rendvédelmi szervek szervezetében meglévő egyes meglévő munkakörökben szereplő feladatok ellátása során, az antiszociális magatartás kialakulása és jellemzői

7. A személyiségfejlődés alapjai

a személyiség fogalma és az alapvető személyiségtípusok, azok megalkotói, valamint az agresszív és asszertív magatartás jellemzői

az agresszív magatartás típusai, az agresszív kriminális személyiségre jellemző tulajdonságok, az agresszív magatartás elleni intézményesített fellépés lehetőségei

az intézkedés alá vont személyek lehetséges reakcióira adható asszertív válaszok, technikák

8. Szociálpszichológiai alapismeretek

a szociálpszichológia alapfogalmai és jellemzői

az antiszociális magatartás felismerése, az ellenük való fellépés lehetőségeinek bemutatása, a deviancia fogalmának és jellemzőinek meghatározása

IV. 4. A rendvédelemhez kapcsolódó egyéb ismeretek

1. Kriminálisztika, kriminológia

a kriminálisztika fogalma, ágai és azok jelentősége a büntetőeljárás során

a nyomrögzítés krimináltechnikai módszerei és jelentősége a büntetőeljárásban

a kriminológia fogalma, rendeltetése

2. A magyarországi rendvédelmi szervek története

a magyarországi rendvédelmi szervek történetének főbb szakaszai és azok jellemzői

egy modern rendfenntartó testület felépítése és modellje

a rendvédelmi szervek etikai szabályzatainak előírásai